

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Ondřej Černý

Název práce: Bitcoin and the world-systems theory: the case of El Salvador

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): Mgr. Ing. Magdalena Fírtová, Ph.D.

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Bakalářská práce se věnuje přijetí Bitcoinu jako zákonného platidla v Salvadoru v roce 2001. Klíčovou otázkou, kterou si autor klade je, nakolik byl tento radikální krok vhodný k překonání historické závislosti této středoamerické země na klíčovém hegemonu Spojených států amerických, potažmo na Mezinárodním měnovém fondu a je-li v něm možné spatřit potenciál pro socio-ekonomickou transformaci i v dalších zemích Latinské Ameriky. Práce se věnuje případové studii z širšího pohledu teorie světových systémů Immanuela Wallersteina a zkoumá způsob zavedení a dopady Bitcoinu. Dále pak analyzuje reakci mezinárodní komunity, konkrétně USA a MMF. Hlavní tezí práce je, že „Bitcoin by neměl být zavrhován jen kvůli několika negativním titulům“ (str. 2). Tento klíčový argument, byť zajímavý, nepovažuji za nejužitečnější formální formulaci teze, protože se práce nevěnuje analýze médií a titulková metafora zde proto není na místě.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.): Obsah práce i tezi považuji za vysoce aktuální, originální a náročné, ale příliš ambiciózní a nenaplnitelné. Hlavní problém práce je právě zmiňovaná aktuálnost. Díky skutečnosti, že text hodnotí zavedení Bitcoinu do konce roku 2022, tedy více než rok po jeho spuštění jako oficiální měny, je problematické vyhodnocovat jeho potenciál pro transformaci Salvadoru samotného, natož jeho potenciál pro další státy.

Ve druhé a třetí kapitole práce popisuje důvody a motivy pro zavedení Bitcoinu v Salvadoru, činí tak strukturovaně, logicky a velmi srozumitelně. Autor shromáždil relevantní zdroje poskytující data o úspěšném přechodu na Bitcoin jako oficiální měnu i o zhodnocení jeho ročního fungování.

Ve čtvrté kapitole, věnující se reakcím mezinárodního společenství, neposkytuje text prokazatelné empirické důkazy, aby mohl být naplněn cíl práce a potvrzena její hlavní teze. Za velmi problematické považuji autorovo tvrzení, že negativní reakce MMF na zavedení Bitcoinu v Salvadoru je důkazem toho, že „MMF a Světová banka považují používání kryptoměn za nebezpečné pro jejich pozici centrální měnové autority a globální finanční stability“ (str. 25, zvýraznění oponentky). Jedním z klíčových úkolů obou finančních institucí je garance mezinárodní finanční stability. Bitcoin prozatím nedokázal přinést důkazy o tom, že dokáže eliminovat nebezpečnou volatilitu (autor toto riziko zmiňuje na str. 10). Žádný z předložených důkazů v bakalářské práci nedokládá, že varování MMF před riziky zavedení Bitcoinu jako zákonného platidla v Salvadoru bylo motivováno právě mocenskými cíli.

V další části čtvrté kapitoly se práce velmi stručně věnuje i reakci USA. Z jediného návrhu zákona, který v roce 2022 nedoznal žádný legislativní vývoj, však nelze vyvozovat širší mocensko-politické aspirace USA ohledně Bitcoinu. Přesto autor kapitolu uzavírá vágním tvrzením, že „zavedení Bitcoinu v Salvadoru nabízí přesvědčivou případovou studii ke zkoumání složitostí mocenských vztahů v rámci světového systému, i když rok 2022 nebyl tak plodný, jak se očekávalo“ (str. 29).

V závěru autor připouští, že Bitcoin nepřinesl Salvadoru výsledky, které prezident Bukele sliboval, pak se ale pouští do spekulací, jaká by byla situace „kdyby cena (Bitcoinu) rostla.“ Jde o zajímavé rétorické zpestření, nikoli však akademicky obhajitelnou argumentaci. Autora je však třeba pochválit za to, že upřímně přiznává, že jeho analýza reakce MMF a Spojených států amerických, tedy „Wallersteinovských center“, nepřinesla důkazy, jaké očekával (str. 30).

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Práce je psána anglicky velmi kultivovaným stylem, pouze s drobnými chybami ("The United States hold," "and the and " (str. 28). Vyznačuje se řádnými a pečlivě zpracovanými odkazy na literaturu. Připomínku mám k nesprávnému řazení bibliografie podle křestního jména autora. Jinak však práce splňuje formální požadavky na bakalářskou kvalifikační práci.

4. KONTROLA ORIGINALITY TEXTU

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému:

Theses Turnitin Ouriginal (Urkund)

Komentář k výsledku kontroly: Turnitin vykazuje 23% shodu s jinými zdroji, se všemi zdroji se shoduje v méně než 1 % a to nejčastěji v odkazech v poznámkách pod čarou, proto lze považovat text za originální.

5. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Z předkládané práce mám velmi smíšené pocity, jednoznačně negativně vyznívá nenaplnění cíle díky nedostatku empirických důkazů. Za pozitivní však považuji samotný pokus kriticky nahlédnout zakoreněný systém fungování mezinárodního měnového systému za pomoci zajímavého teoretického konceptu. Mezinárodní měnový systém je třeba reformovat a je proto k tomu třeba hledat nové cesty. Z tohoto pohledu je možné hodnotit předkládanou práci jako originální myšlenkový pokus.

6. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Jaká podle vás bude role MMF ve vytváření a koordinaci globálního regulačního systému kryptoměn a krypto-akcií, který je čím dál tím častěji zmiňován v souvislosti s tím, jak jsou systémy kryptoměn a akciových trhů vzájemně propojené a ohrožují mezinárodní finanční stabilitu? Jak je na tuto měnicí úlohu možné nahlížet z pohledu teorie světových systémů?

7. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(A-F): Doporučuji k obhajobě s hodnocením C-D v závislosti na obhajobě.

Datum: 23. srpna 2023

Podpis:

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.